

SFS Verksamhetsplan 2026/27

Proposition 1

Följebrev

Det åligger styrelsen att bereda förslag på verksamhetsplan till fullmäktige.

Verksamhetsplanen har de senaste åren haft samma struktur: två treåriga fokusfrågor, varav en politisk och en organisatorisk, samt ett antal ettåriga prioriterade frågor. Den treåriga politiska fokusfrågan är antagen för perioden 2024/25 - 2026/27, och den treåriga organisatoriska fokusfrågan är antagen för perioden 2025/26 - 2027/28.

Den föreslagna verksamhetsplanen präglas i hög utsträckning av sänkningen av anslaget till studentinflytandet. Det är ett hårt slag mot studentkårerna och SFS.

Styrelsen har under verksamhetsåret samlat in förslag från medlemskårerna, under medlemsmöten såväl som medlemsbesök. Styrelsen föreslår en verksamhetsplan bestående av de två tidigare antagna fokusfrågorna och två ettåriga prioriterade frågor.

Styrelsen bedömer att de frågor som lyfts i verksamhetsplanen är avgörande frågor för såväl studentkårerna som landets studenter, och präglar den verksamhet som SFS ska prioritera under kommande verksamhetsår. Styrelsen har även inkluderat frågor som lyfts i samtal med politiker och myndigheter, och frågor som styrelsen identifierat som områden som vanligtvis får större utrymme i SFS politik och verksamhet.

Det kommande verksamhetsåret kommer att präglas av riksdagsvalet 2026 och de reformer som kommer att genomföras av nästa regering. Verksamhetsplanen styr i mycket hög utsträckning SFS tid och resurser.

Bakgrund till förslag på nya prioriterade frågor

Studentkårens finansiering

Årsskiftet 2025/2026 sänktes det statliga stödet till studentinflytande med 30%. Stödet är nu på den lägsta nivån per student sedan dess införande.

Sveriges studentkårer gör ett viktigt arbete. Studentkårerna representerar studenter i beredande och beslutande organ, bidrar till lärosätenas utveckling och är avgörande för en högkvalitativ utbildning. Stödet till studentinflytandet är avgörande för att studentkårerna ska ha tillräckliga resurser att bedriva sin kärnverksamhet men stödet är alldeles för lågt.

SFS bör därför fortsatt bedriva ett omfattande arbete för att säkerställa att stödet till studentinflytande stärks.

Förutsättningar för studier

Sverige har ett av världens mest generösa studiestödssystem.

Studiemedelssystemets syfte är att möjliggöra för alla, oavsett bakgrund, att forma sina egna liv och ta del av den högre utbildningen. Det är dock inte verkligheten många studenter möter. En ökande andel studenter upplever psykisk ohälsa i form av stress, ångest och depression. Det är ett problem för individen och för Sverige som kunskapsnation. Studenter måste inte bara överleva, utan också kunna leva anständigt.

För att den högre utbildningen i verkligheten ska vara tillgänglig för alla måste vi ha ett studiemedelssystem som faktiskt tar höjd för de levnadskostnader som studenter idag möter. Studenter måste också ges möjlighet till återhämtning, precis som arbetstagare har semester och elever i grund- och gymnasieskolan har lov.

Nivån på studiemedel för heltidsstudier med studielån är 13 592 kr i månaden. Det är långt under EU:s fattigdomsgräns för Sverige som ligger på 60% av medianinkomsten, motsvarande drygt 22 000 kr i månaden. Bristerna i dagens studiemedelssystem drabbar för många och det är hög tid att studiemedelssystemet reformeras och blir ändamålsenligt för dagens studenter.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår fullmäktige besluta

(#2-1) att anta SFS verksamhetsplan 2026/27.

Innehållsförteckning

Följebrev	2
Bakgrund till förslag på nya prioriterade frågor	2
Studentkårernas finansiering	2
Förutsättningar för studier	3
Förslag till beslut	4
Inledning	7
Fokusfrågor	9
Politisk fokusfråga 2024/25 - 2026/27	9
Vägen framåt för högre utbildning	9
Reformera högskolans finansieringssystem	9
Akademisk frihet	9
Organisatorisk fokusfråga 2025/26 - 2027/28	
En stark och enad studentrörelse	10
Prioriterade frågor	11
Studentkårernas finansiering	11
En värdig studietid	12

Inledning

(#stycke-1) Sveriges förenade studentkårer, SFS, är den nationella påverkansorganisationen för studentkårer och studenter. SFS arbetar nationellt och internationellt med frågor för en högkvalitativ utbildning och bättre förutsättningar att bedriva studier. SFS ska göra studenters och forskarstuderandes röster hörda i de sammanhang där högre utbildning behandlas eller beslutas om. SFS utser studentrepresentanter i nationella organ, besvarar remisser, publicerar rapporter samt bevakar samhällsdebatten. Det politiska påverkansarbetet präglas av förankring hos medlemskårerna som under olika medlemsaktiviteter bidrar med inspel, erfarenhetsutbyte och diskussion.

(#stycke-2) Verksamhetsplanen utgör grunden för verksamheten under verksamhetsåret 2026/27. Verksamhetsplanen består av två treåriga fokusfrågor samt två ettåriga prioriterade frågor. Verksamhetsplanen antas av fullmäktige och därefter konkretiseras och verkställs den av SFS styrelse och kansli.

(#stycke-3) SFS ska under verksamhetsåret publicera SFS årliga bostadsrapport. Under verksamhetsåret ska styrelsen utse Årets studentstad. Utmärkelsen tilldelas en stad som arbetar aktivt för att främja studenters situation, och Årets studentstad förväntas stå värd för SFS fullmäktige efterföljande verksamhetsår.

(#stycke-4) SFS ska bedriva en aktiv omvärldsbevakning för att vara relevant och alert i samhällsdebatten. SFS ska fortsätta bevaka de frågor som SFS tidigare arbetat med för att säkerställa kontinuitet och fortlevnad, även om dessa inte är politiska fokusfrågor eller prioriterade frågor under verksamhetsåret. SFS ska därför särskilt bevaka:

- Studenters arbetsmiljö
- Högskolepedagogik
- Aviserade och pågående statliga utredningar

(#stycke-5) Regeringens sänkning av stödet till studentinflytande utgör ett existentiellt hot mot studentkårerna och SFS. Under verksamhetsåret ska en ny politisk fokusfråga tas fram, och det är viktigt att medlemskårerna involveras i arbetet.

(#stycke-6) I takt med att den högre utbildningen blir allt mer internationaliserad ställs högre krav på samarbete över gränser. Samtidigt möter högskolesektorn nya utmaningar med internationella samarbeten som tidigare inte påverkat den högre utbildningen i Sverige. Till exempel saknas ett gemensamt regelverk och en gemensam struktur för studentrepresentation,

och arbetet för en gemensam kvalitetsstämpel ställer nya krav på utbildningsinnehåll och lärandemål. Även frågor om mobilitet, utbildningskvalitet och kvalitetsgranskningar blir allt viktigare att hantera. SFS ska därför prioritera det internationella arbetet i sin verksamhet.

(#stycke-7) Verksamhetsåret 2026/27 påbörjas drygt tre månader innan riksdagsvalet 2026. Särskilt fokus ska därför tillägnas valrörelsen.

(#stycke-8) Det är viktigt att SFS arbetar med dessa frågor för att säkerställa att det politiska påverkansarbetet fortsatt är relevant och ger effekt.

Fokusfrågor

SFS har två fokusfrågor, en politisk och en organisatorisk som löper över tre år. Den politiska och organisatoriska fokusfrågan antas av fullmäktige. Ett sammanhållet arbete med fokusfrågorna bidrar till att stärka SFS påverkansarbete och organisation.

Politisk fokusfråga 2024/25 - 2026/27

Vägen framåt för högre utbildning

Antagen av fullmäktige 2024.

Alla studenter har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Även om definitionen av kvalitet skiljer sig mellan ämnesområden, krävs vissa förutsättningar för att utbildningen ska fungera för alla. Fundamentalt är att det krävs ett fungerande finansieringssystem och en grundläggande akademisk frihet, som låter akademien nå sin fulla potential. SFS är en viktig drivkraft i att garantera en högkvalitativ utbildning och konsekvent driva studentnära frågor.

Reformera högskolans finansieringssystem

Finansieringssystemet för högre utbildning och forskning fortsätter att vara en bromskloss för Sverige. För att utbildningen ska kunna uppnå och upprätthålla en hög kvalitet behöver det faktiska resursbehovet för utbildningen mötas. Skenande lokalkostnader äter upp en alltför stor del av lärosätenas budget. Det är medel som istället hade kunnat gå till undervisning och forskning, därför måste dessa kostnader minska och staten ersätta lärosätena för kostnaderna. Det nuvarande finansieringssystemet för högre utbildning tar varken hänsyn till kostnadsutvecklingen eller ökade krav på lärosäten. Urholgade ersättningsbelopp från staten tillsammans med finansieringssystemets begränsningar sätter upp fler hinder än vad det röjer, och leder till att bra förutsättningar för hög utbildningskvalitet saknas. Samtidigt fortsätter produktivitsavdraget att försvaga universitet och högskolor varje år.

Finansieringssystemet för högre utbildning måste förändras för att kunna garantera hög kvalitet, forskningsanknytning och goda möjligheter till lärande för studenterna. Ersättningsbeloppen behöver höjas, den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitsavdraget avskaffas, lärosätenas lokalkostnader minska och finansieringssystemet göras om i grunden.

Akademisk frihet

Oavsett färg på regeringar har de senaste åren av högskolepolitik präglats av intrång i den akademiska friheten, från förkortade styrelsemandat till godtyckligt satta examensmål. Den politiska viljan att styra akademien är olycklig och skadlig. Studenternas utbildning riskerar att präglas snarare av politiska visioner och vallöften än vetenskap.

Det behövs därför flera åtgärder för att skydda akademins frihet från politisk styrning. Utbildningens frihet behöver grundlagsskyddas på samma sätt som forskningens frihet, antalet examensmål i högskoleförordningen måste minska, statens detaljstyrning av lärosätenas verksamhet behöver upphöra och akademins självständighet måste öka.

Organisatorisk fokusfråga 2025/26 - 2027/28

En stark och enad studentrörelse

Antagen av fullmäktige 2025.

Sveriges förenade studentkårers syfte är att genom påverkansarbete företräda och tillvarata medlemskårens och studenternas intresse. En stark och enad studentrörelse möjliggör ett framgångsrikt påverkansarbete för att Sveriges studenter ska ha de förutsättningar som krävs för att tillgodogöra sig en högkvalitativ utbildning som gör nytta för individ och samhälle.

En stark och enad studentrörelse är en rörelse med en gemensam röst och vilja som tillsammans jobbar mot gemensamma mål. En enad studentrörelse är inte en rörelse där alla tycker lika, utan det är viktigt att olika åsikter och perspektiv får ta plats. En ökad samverkan mellan medlemskåren och SFS gör studentrörelsen till en starkare röst i den nationella debatten. SFS har goda förutsättningar att stärka medlemskårens förutsättningar för politisk påverkan på lokal nivå genom att vara en kunskapsresurs och bjuda in till mötesplatser och erfarenhetsutbyte. SFS behöver samtidigt öka medlemskårens delaktighet i det nationella påverkansarbetet.

En stark och enad studentrörelse är en studentrörelse som engagerar många. En god representativitet ger förutsättningar att kunna företräda alla studenter och ökar samtidigt legitimiteten i påverkansarbetet. Ett ökat engagemang gör att förmågan att påverka ökar. En stark studentrörelse är en studentrörelse som inte bara är stark idag utan även i framtiden. Fler medlemmar och fler engagerade studenter skapar goda förutsättningar för självständighet och stabilitet, och bidrar samtidigt till långsiktig ekonomisk och organisatorisk hållbarhet. Det gäller för såväl SFS som för medlemskåren.

Tillsammans utgör SFS och studentkåren Sveriges studentrörelse, och vi måste stå enade inför framtida utmaningar.

Ambitioner:

- SFS ska stärka medlemskårens förmåga till politiskt påverkansarbete.
- SFS ska inkludera medlemskåren i det löpande nationella påverkansarbetet.
- Medlemskapet i SFS ska ha ett tydligt värde.
- SFS ska verka för att fler studentkårer är medlemmar i SFS.

Prioriterade frågor

Studentkårernas finansiering

(#stycke-1) Alla studentkårer, oavsett traditioner, storlek eller plats, arbetar mot ett gemensamt mål – att studenter ska få det bättre. Studenternas möjlighet till inflytande är en självklarhet inom akademien och en grundförutsättning för att utbildningen ska vara högkvalitativ och utvecklas för att möta samhällets behov. SFS behövs som en nationell kraft för att slå vakt om studentkårernas finansiering för att fortsätta bedriva högkvalitativt studentinflytande.

(#stycke-2) Sänkningen av stödet till studentinflytande undergräver studentkårernas möjligheter till kortsiktig och långsiktig påverkan. Inför kårobligatoriets avskaffande föreslog utredningen [Frihet för studenter - om hur kår- och nationsobligatoriet kan avskaffas](#) ett stöd om 310 kr per helårsstudent, motsvarande över 400 kr i dagens priser, för att kunna bedriva verksamhet av samma kvalitet och omfattning som tidigare. När förslaget blev verklighet blev dock stödet drygt 100 kr per helårsstudent. Justerat för inflation är stödet per student nu på den lägsta nivån någonsin.

(#stycke-3) När studentgruppen blir allt mer heterogen måste studentkårer hantera nya utmaningar. Med fler studenter på distans, fler yrkesverksamma som fortbildar sig och en ökande andel internationella studenter behöver studentkårernas verksamhet anpassas därefter. Sveriges studentkårer måste ges rätt förutsättningar för att på bästa sätt kunna leva upp till lagens krav och representera alla studenter.

(#stycke-4) Allt fler studentkårer behöver stötta upp den statliga finansieringen med stöd från sina lärosäten, vilket leder till ett minskat oberoende. Det riskerar att göra studentinflytandet mindre effektivt, samtidigt som de statliga kostnaderna för studentinflytande i praktiken förblir oförändrade.

(#stycke-5) Anslaget till studentkårerna behöver öka för att säkerställa ett starkt studentinflytande. Det är en nödvändighet för att studentkårerna ska kunna genomföra sin lagstadgade uppgift. Ett försvagat studentinflytande kommer att leda till utbildningar som håller lägre kvalitet och är sämre anpassade för framtiden. Det är ett hårt slag mot Sverige.

(#stycke-6) Ambitioner:

- SFS ska verka för en permanent höjning av stödet till studentinflytande.
- SFS ska verka för att stödet till studentinflytande inflationssäkras.

En värdig studietid

(#stycke-1) Studenters möjligheter att framgångsrikt genomföra och slutföra sin utbildning vilar på en fungerande helhet av ekonomisk trygghet, en god hälsa och en hållbar studiemiljö. Bristerna i det existerande studiestödssystemet och den studierelaterade arbetsmiljön utgör fortfarande betydande hinder för studenter.

(#stycke-2) SFS har under lång tid uppmärksammat att studenter drabbas av psykisk ohälsa i betydligt högre utsträckning än yrkesarbetande i samma ålder. Denna ohälsa är ofta direkt sammankopplad med materiella faktorer såsom en otrygg ekonomi och en osäker bostadssituation. Studenter har idag ingen rätt till återhämtning under terminerna och när de har studieuppehåll måste de ofta arbeta för att ha råd att leva. Det är ohållbart och drabbar svenska studenter.

(#stycke-3) Studiemedelssystemet måste möjliggöra för studenter att forma sina egna liv. Idag tvingas studenter välja studieort baserat på plånbok snarare än drömmar och meriter - det är oacceptabelt.

(#stycke-4) Det nuvarande politiska läget med bland annat aviserade utredningar av studiestödssystemet skapar ett betydande utrymme för SFS att verka för behövda och efterlängtade förbättringar. Det är avgörande att arbetet går bortom kartläggningar och förslag som hamnar i byrålådan, utan resulterar i faktiska reformer som förbättrar livet för Sveriges studenter. SFS ska vara en aktiv part i att bevaka att studentperspektivet förblir centralt genom hela utredningsarbetet, särskilt vad gäller frågor om återhämtning, psykisk hälsa och studenters materiella förutsättningar.

(#stycke-5) För att säkerställa en hållbar studiesituation krävs ett modernt studiestödssystem som garanterar studenterna en skälig levnadsstandard och möjlighet till återhämtning. Dagens system har i stora drag varit oförändrat sedan 2001 och möter inte dagens krav på flexibilitet. Det är hög tid att studenternas ekonomiska trygghet och hälsa prioriteras högre i den nationella politiken.

(#stycke-6) Ambitioner:

- SFS ska verka för ett mer ändamålsenligt och modernt studiestödssystem.
- SFS ska verka för att studenters materiella förutsättningar förbättras.
- SFS ska verka för att studenter ges rätt till återhämtning.